

Ὁ κ. Ἰωακείμ Βαλαβάνης, οὐτινος γλαφυρὰς μεταφράσεις ἐκ τοῦ γαλλικοῦ καὶ τοῦ γερμανικοῦ πολλὰκις ἀνέγνωσαν οἱ ἀναγνώσται τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων», συνέγραψεν ἐσχάτως νέον ἔργον πρωτότυπον, τὴν «Πεμπὲ - Χανοῦμ», ἐν ᾧ ζωηρότατα περιγράφεται ὁ βίος Ἑλληνίδος, ἥτις, μετὰ πολλὰς περιπετείας, ἐρασθεῖσα μεγιστάνος τινος Τούρκου, παρηκολούθησεν αὐτὸν εἰς τὸ χαρέμιόν του, μετονομασθεῖσα ὑπὸ τῶν αὐτῶν χανομισσῶν, διὰ τὸ ζωηρὸν ροδόχρουν χρῶμα τοῦ καλλιμόρφου αὐτῆς προσώπου, *Πεμπὲ-Χανοῦμ*. Ἐκ τῶν πολλῶν ἔργων αὐτοῦ, καὶ ἰδίως ἐκ τῶν ἐν τῷ «Παρνασσῷ» λίαν ὑπὸ τῆς κοινωνίας ἡμῶν ἐκτιμηθέντων ἀναγνωσμάτων του, ἅτινα δυστυχῶς δὲν ἤδυνάμεθα, διὰ τὸ ἄλλοιόν του σκοποῦ τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ, νὰ καταχωρίζωμεν καὶ ἐν τοῖς «Ἐκλεκτοῖς Μυθιστορημασιν», ἀπέδειξεν ὁ κ. Βαλαβάνης ὅτι εἶνε ἐκ τῶν ὀλίγων παρ' ἡμῖν λογογράφων, οἵτινες δεόντως ἐμελέτησαν καὶ καλῶς γινώσκουσι τοὺς γείτονας ἡμῶν Τούρκους. Τὸ κατωτέρω δὲ καταχωρίζομενον ἀπόσπασμα, εὐμενῶς παραχωρήθην ἡμῖν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως, δημοσιεύομεν εὐχαρίστως χάριν τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν, οἵτινες θὰ ἴδωσιν ὅτι ἡ *Πεμπὲ-Χανοῦμ* τοῦ κ. Βαλαβάνη δὲν ἐπιδίδωκει μόνον τὸ ἄκρας ἐπαγωγὸν τοῦ ἀφηγηματικοῦ, ἀλλὰ σκοποῦν ἔχει νὰ ἀποκαλύψῃ ἡμῖν πολλὰ ἥθη καὶ ἔθιμα τῶν Τούρκων, ἅτινα παντελῶς σχεδὸν ἀγνοοῦμεν.

Σ. τ. Δ.

ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΛΑΒΑΝΗ

Η ΠΕΜΠΕ - ΧΑΝΟΥΜ

Ἀπόσπασμα ἐκ πρωτοτύπου ἔργου.

Ὁ βίος ἐν τῷ χωρίῳ ἦτο, ὡς συνήθως, βίος ἥρεμος, εὐχάριστος, μακρὰν τῆς τύρβης τῶν πόλεων, ἀφελής, ἀπέριττος, ἄνευ ἀπαιτήσεων κενοδόξων, ἄνευ ἐνοχλήσεων κοινωνικῶν. Οἱ ἐν τοῖς χωρίοις ζῶσι βίον φυσικόν. Δὲν ὁμοιάζουσι τοὺς κατοίκους τῶν μεγάλων τῆς πεπολιτισμένης Εὐρώπης πόλεων, οἵτινες παντὶ σθένει προσπαθοῦσι νὰ δημιουργήσωσιν ἑαυτοῖς ἀνάγκας ποικίλας, αἵτινες, ἀποδιώκουσαι πᾶσαν ἡρεμίαν πνεύματος καὶ συνειδήσεως, συντέμνουσιν ἀπιστεῦτως τὴν καὶ ἄλλως οὐχὶ λίαν μακρὰν ζωὴν τοῦ δυστήνου ἀνθρώπου. Διὰ τοὺς ἀγαθοὺς χωρικοὺς ἡ ἡμέρα ἐδημιουργήθη ὑπὸ τοῦ Πλάστου διὰ τὴν ἐργασίαν καὶ ἡ νύξ διὰ τὴν ἀνάπαυσιν. Ἡμεῖς ὅμως, οἱ τὰ πάντα εἰδότες, μὴ ἀρκούμενοι εἰς τὰ δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ καὶ ἀνεπαρκῆ ὑπολαμβάνοντες τὰ πεπραγμένα, ἀνεστρέψαμεν τοὺς ὄρους τῆς ζωῆς, ἀγρυπνοῦντες τὴν νύκτα καὶ κοιμώμενοι τὴν ἡμέραν. Τί δὲ πρόέκυψεν ἐκ τῆς ἀντροπῆς ταύτης; Κατεστήσαμεν τὴν ζωὴν ἡμῶν βραχεῖαν, διηνεκεῖς τὰς ἀσθενείας τοῦ σώματος, χαῦνον καὶ ἄνευ σθένους τὸ πνεῦμα. Ἐντεῦθεν οὐδὲν γενναῖον διανοητικόν ἔργον, οὐδεμίαν σωματικὴν ἀλκήν. Ὡχροὶ καὶ ἄνευ αἵματος ἐν ταῖς φλεβῖν ἡμῶν, κυρτούμεθα πρὸ τῆς ὥρας, λευκαίνουμεθα πρὶν ἢ ἀσπασθῇ τὰ χεῖλη ἡμῶν ὁ βούλος τῆς νεότητος, κανταντῶμεν γέροντες εἰκοσαετίες. Ἀντὶ νὰ προβάλλω-

μεν χεῖλη ρόδινα καὶ παρειὰς αἰμοβαφεῖς, δάκνομεν ἀπηνῶς ἢ χρωματίζομεν κακοζήλως τὰ ὠχρὰ ἡμῶν χεῖλη, ὅπως ἐκπυθῇ ἐπ' αὐτῶν δι' ὀλίγον τὸ ροδόχρουν τῆς Αἰδοῦς χρῶμα καὶ καταστῶσιν ἡττον νεκρικά. Συσφίγγομεν αὐτὰ στερεῶς καὶ καταπνίγομεν ἀσπλάγχχνως τὸν γέλωτα ἐντὸς τοῦ καὶλώματος τοῦ στόματος ἵνα μὴ δεῖξωμεν τοὺς σαπρούς ἐκ τῆς κραιπάλης καὶ τῶν καταχρήσεων τῶν ποτῶν ὀδόντας μας, καὶ μόνον μειδιῶμεν ἐνίοτε, ἐν ᾧ ὁ χωρικός καγγαῶζει ὁμηρικῶς καὶ οὐδὲν κρύπτει, διότι οὐδὲν φοβεῖται.

Ὁ βίος λοιπὸν ἐν τῷ χωρίῳ ἦτο ὀλιγώτερον δαπανηρὸς καὶ δὲν ἀπηρτεῖτο ἢ ὑπεράνθρωπος τῆς πόλεως ἐργασία ὅπως ἐπαρκῆ ὁ ἀτυχὴς οἰκογενειάρχης εἰς τὰς τοῦ καθ' ἡμέραν βίου ἀπαραιτήτους ἀνάγκας.

Ἐν πρώτοις, κατόικουν ἐν οἰκίᾳ, ἀνηκούσῃ ἐκ παλαιῶν χρόνων εἰς τινα θείαν τῆς κυρίας Εἰρήνης, ἀποθανοῦσαν καὶ κληροδοτήσασαν αὐτὴν πρὸ χρόνων τῇ ἀνεψιᾷ αὐτῆς, ὅτε πλησίστιος ἡ οἰκογένεια διέπλεε τὰ πελάγη τοῦ πλούτου. Πάντες τότε ἐγέλασαν διὰ τὴν μεγάλην καὶ ἀνεκτίμητον κληρονομίαν τῆς Εἰρήνης, οὐδεὶς δὲ ἐφκντάζετο ὅτι ἡ γραῖα θεία, φοβούμενη τὸ ἄστατον παρὸν καὶ τρέμουσα πρὸ τοῦ ἀγνώστου μέλλοντος τῆς νῦν πλουσίας ἀνεψίης της, προσήτευσεν ἀσφαλῶς καὶ ἠθέλησε νὰ ἐξασφαλίσῃ αὐτῇ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτοῖς ἄσφαλον κατὰ τῶν διωγμῶν τῆς Εἰμαρμένης!

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ οἰκογένεια τότε, εἰ καὶ γελᾶσασα, ὡς εἴπομεν, διὰ τὴν δωρεάν, δὲν ἐξεποίησεν ὅμως τὸν οἰκίσκον τοῦ χωρίου, διότι τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως αὐτοῦ προκύψον ὄφελος ἦτο ἀνάξιον λόγου· ὅτε δέ, δυστυχήσασα ἡ οἰκογένεια, εἶχεν ἀνάγκην καὶ τοῦ μᾶλλον ἀσημάντου ποσοῦ, δὲν εὗρισκεν ἀγοραστήν. Καὶ τοῦτο βεβαίως κατὰ καλὴν τύχην ἐγένετο. Τὰ ὀλίγα χρήματα θὰ ἔδαπανῶντο, καὶ ἡ οἰκογένεια θὰ ἔμενεν ἄνευ καταφυγίου ἐν ἡμέραις τόσον δειναῖς.

Ὁ λαὸς προτιμᾷ, λέγει, ἀχύρινον καλύβιον καὶ ἰδιόκτητον ἀπὸ μαρμαρόκτιστον μέγαρον ξένον καὶ ὑπ' ἐνοίκιον. Γνωστὸν δὲ ὅτι ἡ κυριώτερά μερίμνα παντὸς οἰκογενειάρχου εἶναι τὸ ἐνοίκιον καὶ ἡ τροφή. Καὶ εἰς ταύτην μὲν ὅπως δῆποτε εἶναι δυνατόν νὰ γείνη οἰκονομία τις, ἀλλ' ἐκεῖνο εἶναι ἀπαραίτητον, ἀμείλικτον. Ἡ πρώτη τοῦ μηνὸς διὰ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀπόρους ἔρχεται καλπάζουσα, καὶ οὐδὲν εἶναι δι' αὐτοὺς ἀπαισιώτερον τῆς μορφῆς τοῦ οἰκοδεσπότου, καὶ μάλιστα οἰκοδεσπότου σκληροῦ, ἀπαιτοῦντος ἀγρίως καὶ μετ' ἀπειλῶν κατασχέσεως καὶ ἐξώσεως τοὺς ἀτυχεῖς ἀποκλήρους τῆς Μοίρας.

Κατὰ τοῦτο ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ἐν πάσῃ φιλαληθείᾳ ὅτι ὁ Τούρκος εἶναι ἐξαίρετος οἰκοδεσπότης. Ὁ Τούρκος, ὅστις ὡς ἔθνος οὐδένα ἔχει ὅμοιον κατὰ τὴν σκληρότητα, ὡς ἀνθρώπος ὅμως ἔχει ἀρετάς, μὴ ἀπαντώσας εἰς ἄλλα ἔθνη. Οὐδέποτε καταφεύγει εἰς δικαστήρια διὰ πληρωμὴν ἐνοικίων ὁ Τούρκος, ἔχει δὲ

τὴν ἀπαραιμῶν γενναϊότητα νὰ ὑπομένῃ μέχρις οὗ καλλιτέρα περίστασις βοηθήσῃ τὸν ἀτυχῆ ἐνοικιαστὴν του. Οὐδέποτε ἠκούσθη ὅτι ὁ Τούρκος ἔκαμε κατάσχεσιν τῶν ἐπίπλων πτωχοῦ ἐνοικιαστοῦ τοῦ ἢ ἐνήργησεν ἀπηνῆ ἐξωσιν ἀπὸ τῆς ἰδιοκτησίας του ἐν μέσῳ χειμῶνι, ἐν μέσῳ ψύχους, δυσφορήτου καὶ διὰ τὸν πλούσιον ἀκόμη. Ἀπ' ἐναντίας δύναμαι νὰ μνημονεύσω ὁρμαστέ Τούρκους ἰδιοκτῆτας οἰκίων λίαν φιλανθρώπους, οἵτινες ἐπὶ ἔτη ὀλόκληρα καὶ διέθρεψαν τοὺς ἐνοικιαστάς των καὶ παντὶ σθένει συνῆδραμον αὐτούς. Καὶ ταῦτα οὐχὶ πλούσιοι Τούρκοι, δι' οὓς οὐδὲν θὰ ἐσήμαινε τὸ πενιχρὸν ἐνοίκιον, ὅπερ δὲν θὰ ἤρκει μὴδὲ διὰ τὸ ἀφύρι των, ἀλλὰ Τούρκοι, ὧν οἱ πόροι εἶναι μετριώτατοι καὶ τὸ χαρέμι ὀλιγνθρωπώτατον, διὰ τὴν ἑλλειψιν προσόδων, ἱκανῶν πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ. Ὁ Τούρκος, ἐνοικιάζων σοὶ τὸ κατάστημά του, δὲν κατασκοπεύει διὰ μυρίων μεθόδων τὰ κέρδη, ἅτινα ἐξ αὐτοῦ καρποῦσαι, ὥστε νὰ σὲ ἀναγκάζῃ διηνεκῶς νὰ μεμψιμοιρῇς διὰ τὴν οἰκονομικὴν δυσπραγίαν τῶν χρόνων· ἔρχεται ἐνίοτε εἰς τὸ κατάστημά σου, κἀθίται, ῥοφᾷ ἡδυπαθῶς τὸν μετὰ μειδιάματος ἀνυποκρίτου προσφερόμενον αὐτῷ καρχαλὸν ἢ τὸ τσιμποῦκι καὶ πίνει τὸν πικρὸν καφέ σου· ἄρρητος δὲ εἶναι ἡ εὐχαρίστησίς σου, διότι σὲ βλέπει νὰ εὐδαιμονῇς, νὰ πλουτῇς ὑπὸ τὴν σκιάν του, κατὰ τὴν ἰδιόρρυθμον ἑκφρασιν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου· ἀπ' ἐναντίας λυπεῖται μεγάλως ὅταν βεβαιωθῇ ὅτι αἱ ἐργασίαι σου βαίνουνσιν οὐχὶ καλῶς, καὶ αὐθόρμητος ἀπαιτεῖ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ πρὸς αὐτὸν διδομένου ἐνοικίου.

Δυνάμεθα ἄρα γε τὸ αὐτὸ νὰ εἴπωμεν καὶ διὰ τοὺς ἡμετέρους κτηματικούς; Ἄς ἀπαντήσῃ τὸ ἀμέτρητον ἀληθῶς, πλῆθος τῶν κάλλιστα διατρεφομένων καὶ πλουτούντων δικαστικῶν κλητῆρων, οἵτινες πλημμυροῦσι τὰς εὐρείας λεωφόρους τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἐπαρχιακῶν τῆς Ἑλλάδος πόλεων, φέροντες ὑπὸ μάλης βαρυτάτους φακέλους δικαστικῶν ἐγγράφων.

Ἀκράτητος, ὡς ἀφηνιάσας ἵππος, καλπάζων ἐπὶ τοῦ χάρτου ὁ κάλαμός μου, με παρασύρει καὶ με ἀναγκάζει νὰ χαράξω καὶ τὰ ἐπόμενα:

Ἐν τῷ Γαλατῇ, τῷ πασιγνώστῳ προαστείῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, παρὰ τὸ Ὑγειονομεῖον, εὗρίσκετο μικρὸν ξύλινον παμπάλαιον οἰκοδόμημα, ἀνῆκον εἰς εὐγενῆ Τούρκον. Τὴν τρώγλην ταύτην ἐνωκίασε πρὸ πολλῶν ἐτῶν στενώτατός μου συγγενῆς καὶ μετεποίησεν εἰς μικρὸν καφενεῖον, πληρόνων τρεῖς λίρας ἐνοίκιον κατὰ μῆνα. Ὀλίγιστα μετὰ τὴν ἐνοικίασιν ἔτη ἐγένετο ὅλως ἀπρόοπτος τῶν πραγμάτων μεταβολή. Ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐνωθῇ τὸ στενὸν τοῦ Καρακιοῦ μετὰ τοῦ Ἐμῖν - Ὁροῦ διὰ σιδηρᾶς γεφύρας, ἀντὶ τῆς ξυλίνης, ἥτις μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης συνήνου τὰς ὁχθας τοῦ Κερατείου Κόλπου. Ἐδέησε